

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого
Факультет театрального мистецтва
Кафедра організації театральної справи імені І. Д. Безгіна

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з наукової роботи

Ірина ЯН

«вересня» 2024

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА В ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти третій (освітньо-творчий)

спеціальність 026 Сценічне мистецтво

освітньо-творча програма Сценічне мистецтво
(назва освітньої програми)

Київ – 2024

Розробник: КОРНІЄНКО Владислав Вікторович, доктор культурології, професор,
професор кафедри організації театральної справи імені І. Д. Безгіна

Викладач: КОРНІЄНКО Владислав Вікторович, доктор культурології, професор,
професор кафедри організації театральної справи імені І. Д. Безгіна

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри організації театральної
справи імені І. Д. Безгіна
Протокол № 16 від 18.09.2024

Завідувач кафедри Олексій Безгін

РПНД погоджено з гарантом освітньо-творчої програми

Доцент Руслан Неупокоев

20.09 2024 р.

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р.

Завідувач кафедри _____, протокол №__ від «__»__ 20__

На 20__/20__ н.р.

Завідувач кафедри _____, протокол №__ від «__»__ 20__

На 20__/20__ н.р.

Завідувач кафедри _____, протокол №__ від «__»__ 20__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання			
	денна		заочна	
Характеристика навчальної дисципліни	Вибіркова			
Курс	2		2	
Семестр	3		3	
Кількість кредитів -	3		3	
Загальний обсяг годин -	90		90	
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні			
		16		6
	Семінарські			
	Практичні			
		14		4
	Індивідуальні			
	Лабораторні			
	Самостійна робота			
		60		80
Вид підсумкового контролю	залік		залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні в аспірантів загальнокультурних (універсальних) компетентностей у вигляді системи світоглядних знань і уявлень про сутність та зміст культурної політики держави, її теоретичних і правових засадах та методах здійснення.

Завдання :

- Дослідити державну політику в галузі культури та мистецтва як цілеспрямовану діяльність держави, метою якої є досягнення певних культурних цілей, визначити основні засади взаємодії держави і культури.
- Ознайомити аспірантів, із сучасною методологією дослідження державної політики в галузі культури та мистецтва.
- Окреслити проблемне коло, суперечності та механізми впровадження державної політики в галузі культури та мистецтва в Україні і світі.
- Проаналізувати перспективи та визначити основні напрями оптимізації державної політики у галузі культури та мистецтва.
- Сформувати у наукового (науково-педагогічного) працівника, здібності до всебічного аналізу та осмислення державного управління в галузі культури та мистецтва, ідентифікувати й аналізувати підстави і наслідки державного втручання і впровадження державної культурної політики.

- Сприяти підвищенню загальної гуманітарної культури мислення та культури політичного мислення, створити умови для впевненого орієнтування у сучасному глобальному мультикультурному світі.

Очікувані результати навчання (РН) за дисципліною:

ПРН 02. Уміння представити результати власних творчих досліджень та здобутків на основі мистецького проекту.

ПРН 09. Уміння вирішувати організаційні проблеми в сценічному мистецтві, ухвалювати обґрунтовані рішення для їх розв'язання.

ПРН 13. Знання основних норм менеджменту та захисту інтелектуальної власності в галузі сценічного мистецтва.

ПРН 14. Дотримання норм професійної етики й академічної доброчесності у науковій діяльності, проведенні власного наукового дослідження та реалізації творчого мистецького проекту.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
II курс / III семестр:														
Модуль 1.														
Тема 1. Концептуальні засади аналізу державної політики в галузі культури та мистецтва.		1		1					1					
Тема 2. Культура як мета державної політики.		1		1							1			
Тема 3. Історія формування української та світової культурної політики.		1		1										
Тема 4. Державна політика в галузі культури та мистецтва в незалежній Україні: пріоритети та проблеми.		2		1					1					
Тема 5. Культурна політика в контексті глобальних трансформацій		2		1							1			

Тема 6. Культурна самобутність як фактор національної безпеки.		2		2									
Тема 7. Органи управління сферою культури та мистецтва. Культурна мережа		1		1						1			
Тема 8. Законодавство у галузі культури та мистецтва		1		1									
Тема 9. Фінансування культури та мистецтва		1		1						1			
Тема 10. Культура і ринок		1		1				1					
Тема 11. Державна політика в галузі культурологічної і мистецької освіт		1		1				1					
Тема 12. Проблема автора і митця в сучасному суспільстві		1		1						1			
Тема 13. Міжнародна культурна політика і співпраця.		1		1				1					
Разом		16		14				6		4			
УСЬОГО		16		14				6		4			

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Концептуальні засади аналізу державної політики в галузі культури та мистецтва.

Державна політика як управління та сфера владних відносин. Компоненти державної політики: субстанціональні, людські, інституціональні, процесуальні, духовні. Види державної політики. Взаємодія держава – культура. Природа і сутність державної політики в галузі культури та мистецтва. Комплексний цільовий, інституційний, ресурсний, та управлінський підходи до визначення державної культурної політики. Інструменти і методи державної культурної політики. Призначення та функції державної політики в галузі культури та мистецтва.

Основні поняття , ключові слова: державна політика, базова мережа закладів культури - комплекс підприємств, установ , діяльність у сфері культури.

Рекомендована література

1. Карлова В. Державна культурна політика: поняття, сутність та зміст у контексті сучасних підходів / В. Карлова // Зб. наук. пр. УАДУ / за заг. ред В. І. Лугового, В. М. Князева. К. : Вид-во УАДУ, 2001. Вип. 2. С. 301-314.
2. Державна політика: аналіз та механізм її впровадження в Україні : навч. посіб. / кол. авт. ; за заг. ред. В. А. Ребкала, В. В. Тертички. К. : Вид-во УАДУ, 2000. 232 с.

Тема 2. Культура як мета державної політики

Культура як фактор політики. Культура як об'єкт державного управління. Державна політика в контексті цілеспрямованого формування культурного змісту. Культурологічна парадигма культурної політики. Ціннісні орієнтири та норми соціальної взаємодії в державній культурній політиці. Політична культура і культурна політика: сутність, характеристики, відмінності. Структура, історичні типи та функції політичної культури.

Основні поняття , ключові слова: культура, культурна політика, культурна самобутність.

Рекомендована література

1. Державна політика: аналіз та механізм її впровадження в Україні : навч. посіб. / кол. авт. ; за заг. ред. В. А. Ребкала, В. В. Тертички. К. : Вид-во УАДУ, 2000. 232 с.
2. Копієвська О. Р. Культурна функція держави в контексті національного державотворення: монографія / О. Р. Копієвська. К.: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2010. – 272 с.

Тема 3. Історія формування світової та української культурної політики

Поява культурної політики як метода державного управління наприкінці XVIII ст. Культурна політика як конкретно-історичне соціальне явище. Історія політизації людського існування; культурна політика – принцип творення нових смислів. Етапи становлення культурної політики. Історія становлення української культурної політики. Культурна політика на українських землях в IX -XVII ст.. Культурна політика щодо українського питання в Російській та Австро-Угорській імперіях. Культурна політика в радянській Україні.

Основні поняття , ключові слова: етапи становлення культурної політики, національне культурне надбання

Рекомендована література

1. Економічний розвиток і державна політика : навч. посіб. / Ю. Бажал, О. Кілієвич та ін. ; за заг. ред. Ю. Єханурова та І. Розпутенка. К. : Вид-во УАДУ, 2001. 480 с.
2. Браун М. Пол. Посібник з аналізу державної політики : пер. з англ. / М. Пол Браун. К. : Основи, 2000. 243 с.
3. Богуцький Ю. П. Самоорганізація культури: Онтологія, динаміка, перспективи / Ю. П. Богуцький ; Ін-т культурології АМУ. К. : Веселка, 2008.

Тема 4. Державна політика в галузі культури та мистецтва в незалежній Україні: пріоритети та проблеми

Культурна політика України 1991- початку 2000-х рр.. Пріоритети сучасної культурної політики України: розвиток національного мовно-культурного простору, збереження та актуалізація національної культурної спадщини, державний захист культурних індустрій та ін.. Концепція державної цільової національно-культурної програми підтримки культури і мистецтв на 2011-2015 рр. Головні проблеми української культурної політики і шляхи їх вирішення.

Проблема збереження культурно-історичної спадщини. Культурні індустрії. Мовні проблеми і мовна політика. Нові інформаційні технології і культурна політика. Політика зайнятості у культурному секторі; гендерна рівність.

Основні поняття , ключові слова: національно-культурна державна цільова програма , культурно-історична спадщина

Рекомендована література

1. Державна політика: аналіз та механізм її впровадження в Україні : навч. посіб. / кол. авт. ; за заг. ред. В. А. Ребкала, В. В. Тертички. К. : Вид-во УАДУ, 2000. 232 с.
2. Закон України Про культуру (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 24, ст.168) Електронний ресурс. [Режим доступу]. – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text>
3. Закон України Про культуру зі змінами 2023 рік №2778-VI від 14.12.2010, редакція від 04.12.2021. Електронний ресурс. https://urst.com.ua/download_act/pro_kulturu

Тема 5. Культурна політика в контексті глобальних трансформацій

Процеси глобалізації як зовнішній домінуючий фактор впливу на характер і напрям культурних процесів в європейському та українському суспільствах. Глобалізація, євроінтеграція і трансформація структури сучасної соціокультурної ідентифікаційної моделі особистості і соціуму. Формування культурної політики європейських держав в контексті глобалізації: головні пріоритети і стратегії. Культурна політика ЄС.

Основні поняття , ключові слова: культурна політика, глобалізація, євроінтеграція, трансформація, культурні цінності, творча діяльність, гуманітарна безпека .

Рекомендована література

1. Гриценко О. Конструктори культурної політики / О. Гриценко // Українська культура. 2004. № 6-7. С. 3.
2. Дорош Т. Л. Основні принципи державного управління сферою культури. Актуальні проблеми державного управління. 2011. № 2(40). С. 149-156.

Тема 6. Органи управління сферою культури та мистецтва в Україні. Культурна мережа

Організаційна структура управління культурою в Україні. Суб'єкти культурної політики в Україні. Розподіл владних функцій і повноважень у сфері культури. Структура прийняття управлінських рішень в галузі культури. Заклади культури: типи, статус, тенденція і стратегія розвитку.

Основні поняття , ключові слова: Міністерство культури та стратегічних комунікацій України, об'єкти культурного призначення

Рекомендована література

1. Державна політика: аналіз та механізм її впровадження в Україні : навч. посіб. / кол. авт. ; за заг. ред. В. А. Ребкала, В. В. Тертички. К. : Вид-во УАДУ, 2000. 232 с.
2. Кравченко О. В. Культурна політика в Україні за часів незалежності. Дискурс публічної політики / О. В. Кравченко // Культура України : зб. наук. пр. / Харк. держ. акад. культури ; відп. ред. В. М. Шейко. Х. : ХДАК, 2010. Вип. 29. С. 47-57.

3. Культура і влада: теорія та практика культурної політики в сучасному світі (збірник). Український центр культурних досліджень. К., 2000

Тема 7. Законодавство у галузі культури та мистецтва.

Правові механізми державного регулювання сфери культури та мистецтва. Загальна характеристика українського законодавства у сфері культури та мистецтва: стан проблеми, історія і тенденції розвитку. Загальні закони: питання культури в Конституції України, Закони України «Про місцеве самоврядування» (1997 р.), Бюджетному кодексі України (2002 р.), податковому, трудовому, мовному законодавстві і в положеннях щодо захисту інформації і авторського права. Закон України «Основи законодавства України про культуру» (1992 р.) Закон України «Про Концепцію державної політики в галузі культури на 2005-2007 роки» (2005 р.). Базові положення Закону України «Про культуру» (2011 р.).

Основні поняття , ключові слова: культура, культурна політика, культурна самобутність.

Рекомендована література

1. Державна політика: аналіз та механізм її впровадження в Україні : навч. посіб. / кол. авт. ; за заг. ред. В. А. Ребкала, В. В. Тертички. — К. : Вид-во УАДУ, 2000. — 232 с.
2. Закон України Про культуру (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 24, ст.168) – Електронний ресурс. – [Режим доступу].
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text>
3. Закон України Про культуру зі змінами 2023 рік №2778-VI від 14.12.2010, редакція від 04.12.2021– Електронний ресурс. https://urst.com.ua/download_act/pro_kulturu

Тема 8. Фінансування культури та мистецтва

Порядок фінансування соціо-культурних заходів в Україні. Соціально-культурні видатки держави. Особливості фінансування галузі культури та мистецтва в Україні 2001-2011 рр. : стан і тенденції. Порядок фінансування освіти і науки. Видатки на культуру і мистецтва: джерела фінансування, система розподілу фінансів. Фінансування культури приватним сектором. Світовий досвід багатоджерельного фінансування культури: європейська, британська і американська моделі. Фандрайзинг. Роль культури як фактору стійкого економічного і соціального розвитку.

Основні поняття , ключові слова: мистецтво, суб'єкти діяльності у сфері культури , фандрайзинг

Рекомендована література

1. Дорош Т. Л. Основні принципи державного управління сферою культури. Актуальні проблеми державного управління. 2011. № 2(40). С. 149-156.
2. Карлова В. В. Фінансове забезпечення культурної сфери держави: проблеми та шляхи розв'язання / В. В. Карлова // Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. пр. УАДУ / за заг. ред. А. О. Чемериса. Л. : Львів. філ. УАДУ ; Кальварія, 2001. Вип. 5. С. 138-144.

Тема 9. Культура та ринок.

Роль культури як фактору стійкого економічного і соціального розвитку. Значення соціально-культурного середовища для економічно розвинутих країн світу.

Основні поняття, ключові слова: глобалізація, соціально-культурне середовище.

Рекомендована література

1. Безгін І.Д. Мистецтво і ринок: Нариси / І. Д. Безгін.- К.: ВВП «Компас», 2005. 189 с.
2. Гриценко О. Культура і влада. Теорія і практика культурної політики в сучасному світі / Олександр Гриценко. К. : УЦКД, 2000. — 228 с.

Тема 10. Державна політика в галузі культурологічної і мистецької освіти

Державна політика у сфері культури повинна бути направлена на охорону та збереження національної культурно-мистецької спадщини, сприяння розвитку академічних напрямків мистецтва, підвищення рівня професіоналізму, розвиток мистецької та культурологічної освіти, якісне матеріально-технічне забезпечення сфери культури, популяризацію українського мистецтва у світі.

Основні поняття, ключові слова: культурно-мистецька освіта, культурно-мистецький проект

Рекомендована література

1. Культурна політика та мистецька освіта: моделювання процесів/ кол. авторів: кер. [Безгін О. І., Бернадська А. Є., Кочарян І. С., Успенська О. Ю.]. К.: Інститут культурології НАМ України, 2013. 176 с.
2. Саракун Л. Культурна політика сучасної України : монографія / Л. П. Саракун. Ніжин, 2016. 206 с.

Тема 11. Проблема автора і митця в сучасному суспільстві.

Підтримка митців та інших творчих працівників: види та інструменти. Стратегія, програми, прямі і непрямі форми підтримки. Спеціальні програми підтримки митців.

Основні поняття, ключові слова: культурно-мистецький проект, культурна самобутність.

Рекомендована література

1. Туркевич В.Д. Проблеми охорони інтелектуальної власності. // Актуальні культурно-мистецькі проблеми: Організаційний аспект. Київський інститут театрального мистецтва.- К., 2001. С. 29-50.
2. Матеріальна підтримка культурних проектів: світовий досвід та можливості застосування в Україні. К., 2010

Тема 12. Міжнародна культурна політика і співпраця

Основні пріоритети і цілі міжнародного культурного співробітництва. Міжкультурне співробітництво в Європі: французька, британська, німецька моделі. Міжнародне культурне співробітництво в Україні: загальна характеристика, головні здобутки і проблеми. Двостороннє культурне співробітництво та інтеграція України у світовий культурний простір.

Основні поняття, ключові слова: світовий культурний простір, культурний простір України, Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури

Рекомендована література

1. Шейко В. М. Культура. Цивілізація. Глобалізація (кінець XIX – початок XX ст.) : [монографія] : в 2 т. / В. М. Шейко. Х. : Основа, 2001. Т. 1. 520 с.
2. Державне управління : навч. посіб. / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна, Л. Ю. Гордієнко ; за ред. А. Ф. Мельник. К. : Знання-Прес, 2003. 343 с. (Вища освіта XXI століття).

5. Методи навчання

Предметно-цільовий, інформативний, пізнавальний, аналітичний, виховний, діалогічний.

6. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
1.	Опрацювання інформаційного обсягу навчальної дисципліни за темою «Теоретико-методологічні засади аналізу державної політики в галузі культури та мистецтва», підготовка доповіді (повідомлення) на семінарі, усного опитування, бесіди: - терміни «культура», «державна політика», - діяльність у сфері культури	Виступ із доповіддю (повідомленням), участь у дискусії (обговоренні), усна відповідь, участь у бесіді	10
2.	Опрацювання інформаційного обсягу навчальної дисципліни за темою «Органи управління сферою культури та мистецтва в Україні. Культурна мережа»	Виступ із доповіддю (повідомленням), участь у дискусії (обговоренні), усна відповідь, участь у бесіді	10
3.	Опрацювання інформаційного обсягу навчальної дисципліни за темою «Проблема автора і митця в сучасному суспільстві», підготовка доповіді (повідомлення) на семінарі, усного опитування, бесіди: - терміни «культурно-мистецький проект», «культурна самобутність».	Виступ із доповіддю (повідомленням), участь у дискусії (обговоренні), усна відповідь, участь у бесіді	10

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Вміння розкрити, проаналізувати, продемонструвати бачення проблем, що визначають зміст самостійної роботи

Критерії оцінювання	Кількість балів
Усна відповідь за темою під час опитування	1 – 2
Участь у бесіді за темою	1 – 2
Виступ із доповіддю (повідомленням) за темою на семінарі	1 – 4

(Критерії оцінювання виконання завдань для самостійної роботи реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах).

7. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль: усне опитування (фронтальне та індивідуальне), бесіда, заслуховування доповідей (повідомлень), дискусія (обговорення), перевірка самостійної роботи.

Критерії оцінювання	Кількість балів
Повна правильна усна відповідь за темою під час опитування	2
Неповна правильна усна відповідь за темою під час опитування	1
Активна участь у бесіді за темою	2
Творчий виступ із доповіддю (повідомленням) за темою на семінарі	4
Розгорнутий виступ із доповіддю (повідомленням) за темою на семінарі	3
Короткий виступ із доповіддю (повідомленням) за темою на семінарі	2

Критерії оцінювання при підсумковому контролі:
здобувач повинен вміти:

Критерії оцінювання	Кількість балів
— Користуватись базовими поняттями теорії державної політики в галузі культури та мистецтва, застосовувати теоретичні знання з курсу в практичній діяльності.	0-5
— Впевнено орієнтуватись у просторі впровадження державної політики в галузі культури та мистецтва та обговорювати її характерні аспекти.	0-5
— Дискутувати з приводу доцільності, видів і механізмів державного управління в галузі культури та мистецтва.	0-5

Орієнтовний перелік питань при підсумковому оцінюванні

1. Взаємовідносини між державою та культурою.
2. Культура як сенс політики.
3. Природа і сутність державної політики в галузі культури та мистецтва.
4. Державні інститути та їхня роль у культурній політиці.

5. Зовнішня та внутрішня культурна політика.
6. Методи та джерела фінансування культури.
7. Міжнародні урядові і неурядові організації в галузі культури та мистецтва.
8. Моделі європейського правового управління в мистецтві.
9. Взаємозв'язок глобальних соціокультурних процесів і культурної політики в Україні: сучасний стан і перспективи.
10. Державна політика України у сфері культури в контексті європейських інтеграційних процесів.

Підсумковий (семестровий) контроль: залік.

8. Розподіл балів, які отримують аспіранти

II курс / 3 семестр:

За результатами поточного контролю та самостійна роботи													Сума іспит	Сума балів
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12	T 13		
4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	60	40
													100	

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82 – 89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
74 – 81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	
64 – 73	D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	Середній (репродуктивний)
60 – 63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	
35 – 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно-продуктивний)
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	

9. Рекомендована література

Базова

1. Безгін І. Мистецтво і ринок. К. : ВВП «Компас», 2005. 544 с.
2. Браун М. Пол. Посібник з аналізу державної політики : пер. з англ. / М. Пол Браун. К. : Основи, 2000. 243 с.
3. Богуцький Ю. П. Самоорганізація культури: Онтологія, динаміка, перспективи / Ю. П. Богуцький ; Ін-т культурології АМУ. К. : Веселка, 2008.
4. Богуцький Ю. Самоорганізація культури і культурна політика/ Ю. Богуцький // Культурологічна думка. — К., 2010. № 2. С. 8-14.
5. Вступ до аналізу державної політики : навч. посіб. / В. Романов, О. Рудік, Т. Брус. К. : Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2004. 238 с.
6. Гриценко О. Конструктори культурної політики / О. Гриценко // Українська культура. 2004. № 6-7. С. 3.
7. Гриценко О. Культура і влада. Теорія і практика культурної політики в сучасному світі / Олександр Гриценко. К. : УЦКД, 2000. 228 с.
8. Дорош Т. Л. Основні принципи державного управління сферою культури. Актуальні проблеми державного управління. 2011. № 2(40). С. 149-156.
9. Державна політика: аналіз та механізм її впровадження в Україні : навч. посіб. / кол. авт. ; за заг. ред. В. А. Ребкала, В. В. Тертички. К. : Вид-во УАДУ, 2000. 232 с.
10. Державне управління : навч. посіб. / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна, Л. Ю. Гордієнко ; за ред. А. Ф. Мельник. К. : Знання-Прес, 2003. 343 с. (Вища освіта ХХІ століття).
11. Економічний розвиток і державна політика : навч. посіб. / Ю. Бажал, О. Кілієвич та ін. ; за заг. ред. Ю. Єханурова та І. Розпутенка. К. : Вид-во УАДУ, 2001. 480 с.
12. Закон України Про культуру (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 24, ст.168) Електронний ресурс. [Режим доступу]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text>
13. Закон України Про культуру зі змінами 2023 рік №2778-VI від 14.12.2010, редакція від 04.12.2021 Електронний ресурс. https://urist.com.ua/download_act/pro_kulturu
14. Карлова В. Державна культурна політика: поняття, сутність та зміст у контексті сучасних підходів / В. Карлова // Зб. наук. пр. УАДУ / за заг. ред. В. І. Лугового, В. М. Князева. К. : Вид-во УАДУ, 2001. Вип. 2. С. 301-314.
15. Карлова В. В. Державна політика в сфері культури: сутність та особливості реалізації в сучасних умовах : автореф. дис. ... канд. наук з держ. управління: спец. 25.00.01 / Карлова Валентина Володимирівна ; Українська акад. держ. управління при Президентові України. К., 2003. 16 с.
16. Карлова В. В. Фінансове забезпечення культурної сфери держави: проблеми та шляхи розв'язання / В. В. Карлова // Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. пр. УАДУ / за заг. ред. А. О. Чемериса. Л. : Львів. філ. УАДУ ; Кальварія, 2001. Вип. 5. С. 138-144.

17. Кравченко О. В. Культурна політика в Україні за часів незалежності. Дискурс публічної політики / О. В. Кравченко // Культура України : зб. наук. пр. / Харк. держ. акад. культури ; відп. ред. В. М. Шейко. Х. : ХДАК, 2010. Вип. 29. С. 47-57.
18. Культурна політика та мистецька освіта: моделювання процесів/ кол. авторів: кер. [Безгін О. І., Бернадська А. Є., Кочарян І. С., Успенська О. Ю.]. К.: Інститут культурології НАМ України, 2013. 176 с.
19. Культура і влада: теорія та практика культурної політики в сучасному світі (збірник). Український центр культурних досліджень. К., 2000
20. Матеріальна підтримка культурних проєктів: світовий досвід та можливості застосування в Україні. К., 2010.
21. Саракун Л. Культурна політика сучасної України : монографія / Л. П. Саракун. Ніжин, 2016. 206 с.
22. Туркевич В.Д. Проблеми охорони інтелектуальної власності. // Актуальні культурно-мистецькі проблеми: Організаційний аспект. Київський інститут театального мистецтва. К., 2001. С. 29-50.
23. Шейко В. М. Культура. Цивілізація. Глобалізація (кінець XIX – початок XX ст.) : [монографія] : в 2 т. / В. М. Шейко. Х. : Основа, 2001. Т. 1. 520 с.

10. Інформаційні ресурси

1. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text>
2. https://urst.com.ua/download_act/pro_kultu